

Much or orna-
mented hair.

A curl lock of
hair 1.

A lock of hair left
on the crown of
the head, a tuft 3.

Grey hair 2.

Wrist, the ex-
tremity of the
arm 2.

The fore arm, the
part between the
wrist and elbow 1.

The mind.

Intent upon one
object 3.

Mental pain.

An organ of sense 6.

The distance from
the elbow to the
tip of the middle
finger taken as a
measure of length
equal to 24 thumb.
The closed fist,
the distance from
elbow to the end
of the closed fist.
The fist, a measure
of capacity equal
to one handful.
The span of the
thumb and fore
finger 2.

A span from the
tip of the thumb
to that of the ring
finger.

An ornament,
a decoration 9.

Smearing the body
with fragrance 5.

A mark on the
forehead.

A mark made with
sandal or any other
fragrant powder
on the fore-head.

हस्तः पक्षः पाशः केशेषु बहुत्ववाचकाः शब्दाः ।

अलकं¹ कुटिलाः¹ केशा¹ भ्रमरकमुक्तं¹ ललाटस्थम्¹ ॥५३१॥

बालानां¹ तु शिखा² प्रोक्ता³ काकपक्षः³ शिखण्डिका ।

पलितं¹ पाण्डुराः² केशा¹ व्रतिनां¹ तु जटा² सटा² ॥५३२॥

मणिबन्धः¹ पाणिमूलं² कफणिः^{a 1} कूर्परः² स्मृतः ।

तयोर्मध्यं¹ प्रकोष्ठः¹ स्यात्प्रकाण्डः^{b 1} कूर्परांसयोः² ॥५३३॥

चेतश्चित्तं^{1 2} मनः³ स्वान्तं⁴ हृदयं⁵ मानसं⁶ समम् ।

एकायनं¹ तथैकाग्रमेकतानं^{2 3} च तद्गतम् ॥५३४॥

आधिस्तु¹ मानसी² पीडा³ वाञ्छितोऽर्थो^{c 1} मनोरथः² ।

खमक्षमिन्द्रियं^{1 2 3} श्रोतो^{d 4} हृषीकं⁵ करणं⁶ स्मृतम् ॥५३५॥

मध्याङ्गुलीकूर्परयोर्मध्ये¹ प्रामाणिकः¹ करः² ।

बद्धमुष्टिकरो¹ रत्निररत्निः¹ सकनिष्ठिकः^{c 2} ॥५३६॥

सम्पिण्डिताङ्गुलिर्मुष्टिः¹ प्रसृतिः² कुञ्चिताङ्गुलिः² ।

प्रसारिताङ्गुलिः¹ पाणिः² कथ्यते¹ प्रतलस्तलः² ॥५३७॥

प्रादेशः¹ स्यात्प्रदेशिन्या² तालो¹ मध्यमया² भवेत् ।

गोकर्णोऽनामया¹ प्रोक्तो² वितस्तिः³ स्यात्कनिष्ठया⁴ ॥५३८॥

आकल्पो¹ मण्डनं² वेषः³ प्रतिकर्म⁴ प्रसाधनम्⁵ ।

भूषणं⁶ स्यादलङ्कारो⁷ नेपथ्याभरणे⁸ तथा ॥५३९॥

समालभनमिच्छन्ति^{f 1} चर्चा² मार्ष्टिं³ च सुरयः⁴ ।

स्थासकं⁴ हस्तविम्बं⁵ स्यात्परिष्कारश्च^{g 1} भूषणम्² ॥५४०॥

तिलकं¹ तमालपत्रं² चित्रकमुक्तं³ विशेषकः⁴ पुण्ड्रम्⁵ ।

रचिता¹ ललाटपट्टे¹ ललाटिका¹ कथ्यते¹ रेखा ॥५४१॥

A lock of hair or
curl hanging down
on the fore-head.

An ascetics' matted
hair 2.

An elbow 2.

The upper part
of the arm 2.

A desired object
a wish 2.

A cubit of the
middle length
from the elbow to
the tip of the little
finger.

The palm of the
hand stretched out
and hollowed, a
handful considered
as a measure equal
to two palas.
The palm of the
hand 2.

A short span.

A measure of
length equal to
12 "angulis"
being the distance
between the ex-
tended thumb and
the little finger.

An ornament 2.

a कफणः, कफेणिः, केणिः b प्रगण्डः c वाञ्छितार्थो d श्रोतो

e सकनिष्ठिकः, रत्निरकनिष्ठिकः f समालंभ g परिष्कारश्च ।